
DÄRFÖR HAR LO FEL OM INKOMSTSKILLNADERNA

– Q&A med Malin Sahlén, författare till “Jämlika Sverige” (Timbro Briefing Paper nr 1)

I dag släpper LO sin årliga rapport *Makteliten*, där genomsnittliga industriarbetarlöner jämförs med inkomsterna hos en utvald grupp företagsledare. Utspelet får varje år stor uppmärksamhet. Men det finns en rad problem med LO:s jämförelse. Därför bad vi Malin Sahlén, ansvarig hos oss på Timbro för programområdet Arbetsmarknad och integration, att reda ut frågorna.

Fotograf: TOMLIN STUDIO

Malin, LO jämför industriarbetarlöner med vad de kallar “maktelitens” inkomster. Vad har du emot det?

Det är inte ett korrekt sätt att jämföra på. LO jämför årslönen hos en genomsnittlig industriarbetare med årsinkomsterna hos en mycket liten grupp företagsledare som leder globala koncerner – de 50 största företagen i Sverige. Man har medvetet valt ut de 50 personer som har bland de högsta inkomsterna i landet. Självklart blir siffrorna anmärkningsvärda.

Ett annat problem med jämförelsen är att LO räknar in kapitalinkomster i företagsledarnas inkomster, men när de jämför med en industriarbetares lön räknar de inte in till exempel overtidsersättning och kapitalinkomster. Man jämför äpplen och päron.

Hur menar du att jämförelsen borde ha gjorts?

Det finns flera andra sätt att jämföra som hade varit mer hederliga. Ett uppenbart exempel är att man borde ha använt ett genomsnitt av alla svenska vd:ars löner. En genomsnittlig vd tjänar ungefär 80 000 kr per månad. Det är alltså tre industriarbetarlöner, istället för de 40-50 som LO brukar tala om, och mindre än vad många av facktopparna själva tjänar.

I realiteten är skillnaderna ännu mindre, eftersom detta är oskattade löner och det svenska skattesystemet är progressivt.

Tittar man på den högst betalda procenten i Sverige och en genomsnittlig industriarbetare så visar det sig dessutom att löneskillnaderna är mindre i dag än de var på 1950-talet.

Varför växer inkomstskillnaderna?

Det stämmer att Sveriges inkomstskillnader ökar, men det sker från mycket låga nivåer. Vi är ett av världens mest jämlika länder, oavsett hur man mäter. Ser man till Ginikoefficienten (OECD) är den världens åttonde lägsta, och världens absolut lägsta efter att man kontrollerat för välfärdstjänster som gratis skola och subventionerad sjukvård. Vi har enligt OECD också världens minsta löneskillnader efter Italien. Dessutom har vi, enligt Eurostat, lägst andel jobb med låga löner bland europeiska länder.

Att inkomstskillnaderna nu växer beror framför allt på två saker: Det första är att svenska företag och svenska börsen har gått bra de senaste tre decennierna, efter att ha uppvisat en mycket svag utveckling decennierna dessförinnan. Långsiktigt stigande börskurser ökar värdet på människors pensionskapital och gynnar alla svenskar, men betyder också att kapitalinkomsterna har vuxit snabbt för dem med större finansiellt kapital.

Det andra är att vi sedan länge har hållit ersättningar (a-kassa, ekonomiskt bistånd, CSN-stöd etc.) nere,

snarare än att låta dem växa i takt med löner och priser. Att vi gör så istället för att automatiskt räkna upp dem har ett flertal skäl, men ett viktigt skäl är att vi vet från forskning att för höga ersättningsnivåer ger högre arbetslöshet. Nivån på ersättningarna påverkar dock inte alls de skillnader som LO pekar på i den här rapporten, utan rör framför allt Ginikoefficienten och också det relativa fattigdomstalet.

Men LO pekar ju på de växande klyftorna, är det inte viktigt att göra det?

Hur man ser på inkomstskillnader är en ideologisk fråga, som har att göra med hur man värdesätter jämn inkomstfördelning respektive tillväxt och real-löneökningar. Det årtal som arbetarrörelsen brukar hänvisa till är 1980, då var Sverige världens mest jämlika land. Den historiskt stora utjämning som föregick 1980 kom till priset av uteblivna reallöneökningar, lägre tillväxt, ett mer reglerat samhälle och allt mindre framgångsrika företag.

Vill man tillbaka till 80-talets jämlikhet skulle vi behöva ha betydligt högre marginalskatter, stängda kapitalmarknader, ett minskat utbyte med andra länder och mer stängda gränser. Det är få som faktiskt önskar sig detta, och dessutom skulle vi lida hårt ekonomiskt genom sämre konkurrenskraft, mindre framgångsrika företag och lägre tillväxt. I förlängningen skulle det givetvis drabba lönenivåerna i Sverige som inte skulle utvecklas alls så positivt som de har gjort de senaste decennierna - då svenska medianlöner har växt med över 40 procent efter inflation.

Ytterligare information:

[*“Jämlika Sverige” - Timbro Briefing paper no 1*](#)

[*Jesper Roine om inkomstskillnader, en historisk utveckling \(Economistas\)*](#)

[*Ekonomifakta om löneskillnader, internationell jämförelse*](#)

[*Ekonomifakta om Ginikoefficienten, internationell jämförelse*](#)

Kontakta Malin Sahlen:

070-212 2952

twitter: @sahlen

[*malin.sahlen@timbro.se*](mailto:malin.sahlen@timbro.se)